

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UPA2023/104

23.10.24.

Peter Olsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at redegøre mulighederne for etablering af en grønlandsk hel- eller majoritetsejet bankvirksomhed. Redegørelsen skal omdeles til Inatsisartut primo år 2025.

(Medlem af Inatsisartut Jens Napaattooq, Naleraq)

Ordførerindlæg:

Inuit Ataqatigiit er et parti der arbejder for vores selvstændighed og som på alle områder tager udgangspunkt i os selv, og som ønsker at have ejerskab af vores land, ønsker at styre landet, ønsker at udvikle landet; om det er på uddannelsesområdet, administrationen eller på erhvervsområdet. Vi er alle klar over at vi har oparbejdet erfaringer inden for politisk styring, og i landets nyere historie er fiskeri det vigtigste erhverv, og som vi er afhængige af i vores erhverv.

Som danskerne udtrykker det, så baserer vi vores økonomi på en enkelt søjle. Det er uholdbart på den langsigtede plan. Hvis der skal være et bæredygtigt erhvervsliv, må vi søge andre erhvervsmuligheder.

Vi ved at den nuværende koalition prioriterer arbejdet med at søge andre søjler for erhvervslivet. Eksempelvis gennem forslag til finanslov for 2025 og i holdbarheds- og vækstplan 2 arbejder man for at styrke økonomien fremadrettet. Gennem reform af turisme. Gennem reform af råstofområdet. Gennem reform af fiskeri. Ved at udvide vandkraftværket i Utoqqarmiut Kangerluarsunnguut. Ved at opføre vandkraftværk ved Qasigiannuguit. Gennem uddannelsesstrategi 2024-2030 og uddannelsesplan 2024. Samt ikke mindst gennem strategiplan for arbejdsmarkedet, som vil bane vej for økonomisk vækst fremadrettet.

Med denne indledning har Inuit Ataqatigiit følgende bemærkninger til Jens Napaattooqs forslag.

Som forslagsstilleren i indledningen nævnte, så har man fremsat en lignende forslag tidligere, under efterårssamlingen 2017 punkt 135.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Under min research har jeg blandt andet konstateret, at man vi i 2007 har drøftet et forslag som i stor grad ligner dette. Dengang var det Siumuts Inatsisartutgruppe som fremsatte forslaget.

Som følge af den politiske drøftelse har Siumut og Atassut fremsat følgende ændringsforslag: *”Forslag til Landstingsbeslutning om, at Landsstyret pålægges at igangsætte en grundig undersøgelse af fordele og ulemper ved etablering af en bank i Grønland, hvor kapitalgrundlaget primært kommer fra Grønlandske kapitalinteresser. Undersøgelsen skal indbefatte en analyse af kapitalstrømme ind og ud af Grønland og undersøgelsen skal fremlægges som redegørelse til Landstingets forhandling under efterårssamlingen i 2008.”*

Undersøgelsens resultat blev præsenteret under forårssamlingen i 2009. Kort sagt konkluderede arbejdsgruppen. Jeg citerer:

”Hvis Landsstyret pålægges at arbejde for etablering af bank og forsikringssekskab, vil der være tale om et markant skifte i Landsstyrets erhvervs politik, som kan lægge en dæmper på den private investeringslyst.

Det konkluderes, at det ikke kan anbefales at hjemmestyret tager initiativ til at starte en bank.

Hjemmestyrets engagement i en bank kan have flere uheldige konsekvenser, omvendt er det vanskeligt at pege på fordele for det grønlandske samfund.”

Det vil kort sagt sige; at man allerede i 2009 havde udarbejdet en redegørelse om forskellige muligheder med fordele og ulemper ved en helt eller delvist grønlandsk ejet bank, dermed har man allerede konstateret, at det ikke vil kunne betale sig at etablere en sådan bank, og denne arbejdsgruppe har indstillet til eller opfordret Naalakkersuisut om ikke at etablere en grønlandsk ejet bank.

Derfor kan man kort sagt ud fra førnævnte fristes til at forkaste forslaget, idet alle de førnævnte spørgsmål er blevet besvaret allerede i 2009. Eller...?

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Hvis vi ser tilbage til debatterne i 2008 eller i 2017, så har man tilsluttet sig de bagud liggende tanker. At vi støtter principperne bag forslaget. Men....

Der er gået lang tid siden 2009. Der er sket en stor udvikling også på IT området. Måske er også krav og grundlag for dette også ændret?

Lad os se om forholdene er ændret sig til det bedre. Derfor....

Vi vil henvise forslaget til udredning hos udvalget, hvor vi ønsker at blandt andet det følgende undersøges.

Med disse bemærkninger vil jeg kort citer noget fra betænkningen i 2017 om hvad der skal udredes og hvad man skal være opmærksomme på. Når man stifter....

“En måde at sikre sig på, at det bliver et grønlandskejet selskab vil være, at Selvstyre etablerede en sådan bankvirksomhed og indskød hele indskudskapitalen. I relation til dette kunne der i redegørelsen behandles følgende spørgsmål:

- *Hvad er Naalakkersuisuts holdning til, at Selvstyret etablerer en offentlig bankvirksomhed?*
- *Hvilke fordele og ulemper vil der være af en Selvstyreejet bank?*
- *Vil en sådan konstruktion kunne etableres uden løbende kapitaltilførsel, og hvorledes vil dette påvirke muligheden for at finansiere f.eks. social- og sundhedsvæsenet?”*

Citat slut.

Kort sagt har vi med hensyn til forslaget om etablering af helt eller delvist grønlandsk ejet muligheder vi skal have undersøgt og vi skal overveje og granske forslaget nøje. Desuagtet....

Med disse bemærkninger ønsker vi at man foretager en udredning og henviser forslaget til relevant udvalg.

Tak.